¶ 39ᵘˢ. qui ignorant̄ cognoſcit duas ſorores vel matrē ⁊ filiā vel amitā ⁊ neptē. 7. annis peniteat ſi ſcienter ꝑpetuo caret coniugio. 34. q. ſi. ſi quis cum duabus.

¶ Quadrageſimus q cū brutis coierit: pluſq̄ꝫ ꝑ ſeptē annos peniteat. Idem pro inceſtu. 33. q. 2. c. hoc ipſum. ⁊. §. ſequentibus.

¶ 41ᵘˢ. patronus q res eccleſie dilapidat: anno vno penitet. 16. q. 7. filius.

¶ 42ᵘˢ. qui luſtrat domū ſuā cū magicis ⁊ incantationbus. 7. annis peniteat. 26. q. 5. qui diuinatores. ⁊. c. nō liceat.

¶ 43ᵘˢ. ſi mus comedat corpus xp̄i: ſacerdos q̄dragīta dies peniteat: ſi ꝑdidit triginta dies: de conſecra. diſ. 2. qui bn̄. Si incaute dimiſit: q̄uis nihil nephandū inde acciderit tribus menſibus ab officio ſuſpendet̄ de cuſtodia euchariſti. c. 2.

¶ 44ᵘˢ. qui iurat nō facere pacem cū ꝓximo ſuo anno vno peniteat: ⁊ ad pacē redeat. 22. q. 4. qui ſacramento.

¶ 45ᵘˢ. ꝓ periurio adulterio ⁊ homicidio dant̄ regulari͛ ſeptem anni. Idem ꝓ fornicatione licꝫ nō ita aſpera pn̄ia iniūgat̄. 22. q. 1. p̄cauendū. alias incipit p̄dicandū. 33. q. 2. hoc ipſū. ⁊. §. ſequenti.

¶ 46ᵘˢ. qui ſcient̄ rebaptizat̄. 7. annis penitet faciendo tres quadrageſimas: ⁊ feria. 4ᵃ. ⁊. 6ᵃ. ī pane ⁊ aqua ieiunādo: hoc ſi ꝓ vicio hereſis fecerit ſi aūt ꝓ imundicia. i. ꝓ ſalute corꝑis obtinēda: vt de apoſta. c. 2. tribus annis peniteat: de conſe. di. 4. qui bis. ⁊ talis qui bis baptizat̄ vel etiam confirmat̄: fit de foro eccleſie ⁊ cogitur fieri regularis: de conſe. di. 5. dictum eſt.

¶ Titulus. xviij. de celatione ⁊ ſigillo confeſſionis. ¶ Capitulum primum.

De celatione cō

feſſionis. Nota ſm̄ tho. in. 4. di. 21. ꝙ audiens confeſſionem tenet̄ celare eam: quia in ſacramentis id qđ gerit̄ exterius: eſt ſignum eius qđ gerit̄ interius: vn̄ ſicut deus hoī cōfitenti tegit peccatū interius: ita ⁊ ſacerdos dꝫ celare exterius: vn̄ tanq̄ꝫ violator ſacramēti eſt reuelator ꝯfeſſionis. Eſt ⁊ alia ratio: q͛. ſ. hoīes ꝑ hoc magis attrahunt̄ ad cōfeſſionem ⁊ ſimplicius cōfitent̄: vnde ⁊ ſi aliquod periculū futurū īmineret: ⁊ hoc ſciret̄ ſolū ꝑ cōfeſſionē: vt de heretico qui corrūpit fideles vel de matrimonio illicito: qđ quidam volunt cōtrahere vel de ꝓditione fienda nō ꝓpter hoc debet reuelari cōfeſſio ad impediendū malū: vt quidā dixerūt: ſed falſum ē. Debet aūt monere eos qui cōfitent̄: vt obuient vel deſiſtant. Et plato dicere ꝙ vigilet ſuꝑ gregē ſuum ⁊ huiuſmodi ſine vlla reuelatione: hec tho. Et ſi iudex inquireret ab aliquo: an ſciat aliquid de tali materia in cōfeſſione vel ꝑ alium modū: dicit guil. ꝙ ſi nō poteſt declinare alio modo iniquū iudicem: pōt rn̄dere nihil inde ſcio: quia ſubintelligit̄ vt homo: vl̄ etiā nihil ſcio etiam ꝑ confeſſionem: quod intelligitur tibi reuelandum. Sicut exponit̄ illud math. 24. De die illo ⁊ hora nemo ſcit nec filius hominis: ⁊ intelligitur reuelandum nobis: vel nihil ſcit: inquātum homo ꝑ ſcientiam acquiſitā: ⁊ ſi ſciat ꝑ infuſam poteſt etiam hoc iurare. ¶ Sed nec etiam ſm̄ pe. de pal̄. in. 4. di. 21. ꝑ licentiam aut preceptum cuiuſcunq̄ꝫ ſuꝑioris etiam pape factum ſub pena excōmunicationis licet reuelare confeſſionem: quia ſigillum confeſſionis eſt de iure diuino ⁊ de neceſſitate ſacrāmenti: papa autem licet aliquando diſpenſet in preceptis diuinis vt ī votis: nō tamen in ſacramentis poteſt diſpenſare: vt ꝙ quis nō baptizetur: vel nō confiteatur. Qđ dictum eſt celationem confeſſionis eſſe de ſacramenti neceſſitate: nō ſic intelligitur: ꝙ nō ſit verum ſacramentum: etiā ſi nō celaretur: quia vtiq̄ꝫ verum ſacramentum eſſet: ſi ſacerdos reuelaret ſicut etiam ſi deus nō tegeret: quia ipſe non ſatiſfacit: ſed dicitur celatio confeſſionis de neceſſitate ſacramenti: quia natura ſacramenti neceſſitat eum ad celandum. Natura dico ⁊ quātum ad id quod eſt ſacramentum: quia fit in occulto ſolus cum ſola. Et quantū ad id quod eſt ſacramentū ⁊ res. ſ. penitentia interior que etiā eſt occulta. Et quantū ad rem tantū. i. remiſſionem peccatorum. Nota ſm̄ pe. de pal̄. quia qđ dicit tho. ꝙ occultatio confeſſionis eſt de eſſentia ſacramenti: nō ſic eſt intelligendum: ꝙ ſit eiꝰ materia vel eiꝰ forma: ſed ꝙ eſt de materia eius obligatio ad occultationem. Sicut ſi diceremꝰ de eſſentia leuis: eſt ferri ſurſum: vel de eſſentia matrimonij eſt reddere debitum. i. oblgatio ad hoc ipſum. ¶ Eſt aūt peccatū mortale reuelare confeſſionem quia contra ius diuinū ⁊ poſitiuū vnde ⁊ grauiter punit̄ ab eccleſia. Nam de iure antiquo debet talis deponi: ⁊ omnibꝰ diebꝰ vite ſue ignominioſus fieri ⁊ peregrinari: de pe. di. 6. ſacerdos. ſꝫ ſm̄ decretalē extra de pe. ⁊ re. oīs. debet deponi. ⁊ ad agendū ꝑpetuam pn̄iam in artū monaſteriū retrudi: ſm̄ hoſti. faciet primā certo tp̄e ⁊ exinde aliā. Sꝫ hec pn̄ia imponēda eſt in iudicio: qn̄ quis cōuincit̄ de hoc vel fatet̄ ī iure. Nā alias in foro pn̄ie videt̄ eſſe arbitraria pn̄ia ꝓ huiꝰ pctō ſicut ꝓ alijs peccatis.

De licentia autem cō/

fitentis q̄uis pctm̄ ſuū poſſit ꝯfeſſor alteri manifeſtare ſm̄ tho. ⁊ pe. Tn̄ nō dꝫ vti tali lnīa niſi ad vitandū aliqđ malū. Tenet̄ aūt ille cui aliqđ reuelat̄ de lnīa penitētis nō reuelare ſꝫ illud celare: niſi forte pctōr velit ꝙ ille abſolute ⁊ libere ſciat. Lnīa tn̄ quā dat penitēs ꝯfeſſori de reuelādo q̄tucūq̄ꝫ generalis: nō intelligit̄ niſi ad bonū confitentis ſm̄ pe. de pal̄. ¶ Et nota ſcđm pe. de palu. ꝙ ſi iudex diceret alicui capto pro maleficio: da lnīam confeſſori vt dicat ſi cōfeſſus es đ hoc vl̄ đ illo: n̄ tenet̄ dare nec ex hoc ſuſpitio dꝫ

hñi contra eum de delicto: quia forte hoc facit
propter vitandum ſcandalum. Sed et ſi daret
licentiam confeſſori: ſic licentiatus nõ debet di
cere peccatũ illud ſi cõmiſiſſet. ¶ Item ſi p̃latus
p̃ciperet confeſſori vt dicat ſibi peccatũ alicui⁹
qḋ eſt oĩno occultum: etiã ſi cõfeſſus dediſſet li
centiã ipſi q̲ diceret: nõ tenet̃ obedire: vt reuelet
illud: quia p̃latus nõ eſt iudex occultoꝝ: ĩmo etiã
ſi confeſſus eſſet diffamatus de illo peccato: ꝛ p
infamiam p̲ueniret illud ad cognitionem iudicis
quãuis ipſe confeſſus interrogatus a iudice ſiue
p̃lato teneret̃ ſe manifeſtare: tñ confeſſor eius ꝯt
habita lnĩa ab eo dicendi nõ tenet̃ obedire iudi
ci ſibi p̃cipienti: vt dicat ſi ſcit: nec debet dicere:
quia fori nõ ſũt miſcendi. ſ. contentioſus ꝛ pñia/
lis. ¶ Sed ſi cõfeſſor ſcit peccatũ alicuius nõ ſo
lum p̲ confeſſionẽ ſʒ etiã p̲ alium modum: puta
qꝛ vidit vel audiuit: poteſt dicere q̲ illud vidit
vel audiuit p̲ talem ꝛ talem modũ: dũ tñ nõ di/
cat id ſcire p̲ confeſſionẽ. Nec refert vtrũ prius
confeſſionẽ audiuerit: ꝛ poſtea p̲ alium modum
ſciuerit vel ecõuerſo. In quo caſu cũ. ſ. pri⁹ ſci/
uit peccatũ ante cõfeſſionẽ: nõ oportet q̲ ꝓteſte/
tur ſe nõ recipere illud in confeſſione: quia etiaʒ
ſine ꝓteſtatione dicere poteſt: quantũ extra con
feſſionem ſcit. Nec tamen hi⁹ dicere debet ſine
magna cauſa ꝛ rationabili. ¶ Item ſm̃ eundem
pe. cum confeſſio nõ auferat confeſſori ius ſuũ:
nec conferat ei ius nouum in alio foro: quicquid
videtur confeſſori faciendũ vel obmittendum
ꝓ bono ipſius confitentis vel ꝓ bono cõmuni:
poteſt facere vel obmittere: dũmodo p̲ hoc nõ
reueletur confeſſio: ad quod ſolum obligat̃: licʒ
al̓s id nõ eſſet facturus: vnde ſi p̲ confeſſionem
prioris vel alteri⁹ ſcit abbas: q̲ nõ expedit prio/
ri tenere monaſteriũ: ꝛ ſit talis qui al̓s ad libitũ
poteſt amoueri: expectet quouſq̃ ſine nota reue
lationis poſſit eum amouere: ꝛ tunc ſtatim amo
ueat. Cum enim ex audientia confeſſionis obli
getur ad medendum anime penitentis: ſicut me
dicus abſq̃ tamen reuelatione confeſſionis: ex
quo aliquem in curam ſuſcipit: tenet̃ ei dare re/
mediũ contra recidiuum: ꝛ ſic in ꝓpoſito: q̃ꝫ cito
poteſt amoueat: quem etiam amouere poterat.
Si aũt talis erat qui ſine iuſta cauſa amoueri nõ
poterat: cum audientia confeſſionis nullum ius
p̃beat ſibi in alio foro in quo nõ conſtat ſibi vt
iudici amouere nõ põt: idem tho. ¶ Item quia
p̃latus lnĩam intrandi villã ſeu ciuitatẽ ſubdito
ad libitũ concedere põt vel negare: licet al̓s nõ
eſſet negaturus ꝓpter p̲iculum quod ex ſola cõ
feſſione nouit negare põt: dũʒ tñ ex hoc ſuſpitio
nõ oriat̃. In occulto tñ ſemp̲ monere põt illum
qui cõfeſſus eſt: qꝛ hoc nõ eſt reuelare cõfeſſio/
nem. Similiter curatus ꝓpter confeſſionem nõ
poteſt negare confeſſo cõmunionẽ: qñ alias eam
dare tenet̃: puta in paſchate: al̓s ſic dicens. Non
teneor nũc tibi dare ꝛ nõ obijciẽs de crimine cõ
feſſo: nõ p̲ hoc dicit̃ reuelare confeſſionẽ. Sʒ ſi
cui conquerenti contra ſuũ parochialem ſacer/
dotem: qꝛ non vult ſibi dare euchariſtiã: ipſe ſa/
cerdos diceret coram alijs: q̲ hoc facit: qꝛ habʒ
peccatũ a quo ipſe nõ poteſt abſoluere: ꝛ ipſe nõ
vult ire ad ep̃m: hoc eſſet reuelare confeſſionẽ:
quãuis ipſe nõ intenderet hoc: quia grauitatem
peccati expreſſit: hec pe. ¶ Et idem eſt cũ dicit
ſe audiſſe quendã nõ noiando eum: ꝛ nõ abſol/
uiſſe. ¶ Similit̃ de ep̃o qui p̲ confeſſionem no/
uit corruptionem monialis: que petit benedici:
quia aut eſt caſus in quo tenetur: ꝛ tunc negari ñ
debet: qꝛ ſi p̲ confeſſionem eiuſdem ſibi conſtat
nõ tñ ſibi conſtat vt iudici in illo foro in quo ſi/
cut ab ordinario monaſterij petit benedictionẽ
ꝛ quelibet ꝓ ſeipſa. Si aũt hoc ſcit p̲ confeſſio/
nem eius que vidit vel illius qui eam corrupit:
nõ ſufficienter conſtat: etiã ſi extra confeſſionem
dixit: vnde negare nõ debet. Si aũt alias nõ te/
netur benedictionẽ impartiri: ꝛ poteſt ſine reue
latione confeſſionis negare: põt confitenti nega/
re ſicut nõ confitenti. Et qḋ dictũ eſt de benedi/
ctione monialiũ. ſ. virginali: idem ꝛ de benedic/
tione abbatiſſaruʒ cũ virgines p̃ficiuntur: quod
tñ nõ eſt neceſſariũ virginem. ſ. preſici virginib⁹
ꝛ nõ aliam: hec pe. idem. ¶ Similiter quia ho/
mo liberam electionem habet licet p̲ ſolam cõ
feſſionem ſciat aliquem indignum ad p̃laturam
ad quam eligitur: quem alias putabat dignum
debet nõ eligere ex conſcientia ſibi ſic dictante:
quia eligendo ſcienter dignum vel indignuʒ ne/
gocium geritur inter ipſum ꝛ deuʒ: vnde poteſt
etiam ex his que ſcit vt deus iudicare in ꝓpoſito
Sed bene putarem q̲ nõ pateretur penas iuris:
puta q̲ eſſet priuatus voce eligendi ꝛ huiuſmo/
di: pe. Quãuis aũt dimidiando confeſſionẽ non
ſit ibi ſacramentum: tenetur tamen celare ſacer/
dos: quia pars eſt ſacramenti: pe.

Qui teneãtur ad ſigil/

lum confeſſionis? Dicit pe. de pal̓. vbi. ſ. q̲ ad ce
landum confeſſionem tenetur is ad quem con/
feſſio peruenit licite vel illicite mediate vel im/
mediate: vnde ꝛ nõ ſacerdos qui in caſu neceſſi
tatis audit de mortalibus ꝛ venialibus tenetur
ad ſigillum confeſſionis. ¶ Item interpres quẽ
penitens pro ſe adhibet. ¶ Item qui caſu audit
¶ Item is cui de licentia confitentis reuelauit.
¶ Item qui ſe confeſſorem fingit. ¶ Item la/
tenter abſconditus confeſſionem audit: quod ẽ
ſacrilegium ꝛ iniuriam facere ſacramento.
Item confeſſor anteq̃ꝫ abſoluat: ꝛ etiam cũ non
abſoluit: tenetur celare. ¶ Item nota q̲ cum qs
recipit aliquid ſub ſigillo confeſſionis: quãuis
ei nõ fuerit confeſſus dicens illud: tamen ita de/
bet ſecretum tenere: ac ſi haberet in confeſſione
ratione nõ ſacramenti quod ibi nõ eſt: ſed ratio/
ne promiſſi: ſi promiſit illud ſic celare: hoc ſm̃
tho. ꝛ pe. de palu. Dicunt tñ tho. ꝛ pe. q̲ homo
nõ dʒ aliqd de facili recip̲e i ꝯfeſſione: addit aũt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pe. de pal. ꝙ qui tradit vel accipit in cõfeſſione: quod nõ eſt confeſſio: videtur facere irreuerentiam ſacramento: cũ nihil ſit eque celandum ei: quod in confeſſione ſcitur. Similit̃ cuꝫ aliquis accipit ab alio conſiliũ recõmẽdans vt illud ſeruet ſecretũ tenetur ad celandũ: ⁊ frangens mortaliter peccat. ¶ Ita tñ que quis recipit ſub ſigillo cõfeſſionis ⁊ nõ in cõfeſſione nõ plus obligãt ꝙ̃ cũ quis iurat tenere ſecretũ: vñ qñ quis iurauit tenere ſecretũ aliqđ malũ quod manifeſtando cũ al's nõ poſſit impediri: illud malũ auferẽt vt ꝓditio aliqua ⁊ hiꝰ: tenet̃ manifeſtare nõ obſtante iuramẽto. 22. q. 4. int̃ cetera. Ita ⁊ quod accipit ſub ſigillo cõfeſſionis ⁊ nõ in cõfeſſiõe.

Ad que ſe extendat ſigillum confeſſionis.

Dicit tho. in. 4. ꝙ directe nõ niſi ad illa q̃ cadũt ſub ſacramentali cõfeſſione. Indirecte aũt extendit ſe nõ ſolum ad ea q̃ cadũt ſub cõfeſſione ſacr̃ali vt peccata: ſꝫ etiam oĩa alia ꝑ que poſſet peccatoꝛ vel peccatũ deꝓ̄hendi: vt ſi diceret ꝙ nõ abſoluit eũ: vel talis cuius impedimentũ cognouit ꝑ confeſſionẽ ſolum nõ eſt tali vxoꝛ. Nihilominus etiã alia q̃ in confeſſione dicunt̃ non ꝑtinentia ad confeſſionẽ ſũmope ſũt celanda. tũ ꝓpter ſcandalũ. tum ꝓpter ꝓnitatẽ: q̃ ex conſuetudine ſequit̃ ad dicendum audita in confeſſione. tho. ¶ Pe. de pal. plenius ꝓſequit̃ iſtã materiã dicẽs: ꝙ directe ⁊ ꝑ̄ncipaliter peccata cõfeſſa ⁊ circũſtantie inquantũ hiꝰ ⁊ ꝑſona tertia: cũ qua qs cõfitet̃ ſe peccaſſe: cadunt ſub ſigillo cõfeſſionis lꝫ quidã hoc negent de ꝑſona: cũ qua cõfeſſus peccauit: qđ tñ ipſe reprobat. Et qñ ipſe q de peccatis cõfeſſus eſt põt deuenire ꝑ ſe vel ꝑ accidens directe vel indirecte vel ꝑ quẽcunqꝫ aliũ modũ in aliquã cognitionem vel ſuſpicionẽ vel opinionẽ vel dubitationẽ de cõfeſſo: vel inquantũ põt ſibi ꝓuenire detrimentũ vel in aĩa vel in coꝛpe vel in poſſeſſione vel fama vel amicis: vel põt ꝑ hoc ſcandalũ in populo generari: vel cõfeſſio magis odioſa vł minus dilecta vel magis oneroſa vel minꝰ ꝑ̄cioſa deputari: debet cõfeſſoꝛ ab hiꝰ locutione abſtinere: ⁊ qꝛ raro vel nunq̃ꝫ põt cõtingere: qn ex reuelatione peccatoꝝ in cõfeſſione ſcitoꝝ ⁊ non ꝑ aliã viã poſſit ſequi aliqđ de ꝑ̄dictis in conuenientibus: q̃ꝫuis forte nñq̃ꝫ nullũ contingat: multum dꝫ cauere: ꝙ nõ dicat peccata audita in cõfeſſione: quantũcũqꝫ generalit̃ loquat̃: vel qñ dicat: hec pe. Et magiſter Umbertꝰ dicit: ꝙ cauẽdũ ẽ ne vnq̃ꝫ dicat qs in ſermone vel aliq̃ locutione. Ego audiui iſtũ caſum in cõfeſſione. Nec vnq̃ꝫ dꝫ dicere in illa abbatia vel villa vł caſtro in quibꝰ audiui cõfeſſionẽ: fiunt multa peccata ⁊ hiꝰ: qꝛ ꝑ hoc credunt ſimplices ꝙ hoc ſit reuelare cõfeſſionẽ: q̃ꝫuis hoc nõ ſit reuelare: ſm̃ pe. niſi ex hiꝰ locutione poſſet pctm̃ alicuiꝰ deꝑ̄hendi. Dicendo aũt iſte confeſſus eſt mihi peccata ſua: nõ eſt reuelare: qꝛ nihil ponit in palã: qꝛ ſi dixerimus: qꝛ peccatũ habemus ⁊c̃. Sꝫ dicẽdo fuiſſe ſibi confeſſũ de magnis ⁊ multis: hoc eſt reuelare ſm̃ pe. Bona aũt alicuius opa: q̃ ſcit ex confeſſione: puta qꝛ eſt virgo: vel qꝛ nunq̃ꝫ peccauit mortalit̃ ⁊ hiꝰ: licet dicere niſi qꝛ ex hoc ꝙ vnus laudat̃ de hiꝰ: peccatũ alterius quaſi reuelat̃: cũ nõ laudat̃ de eodẽ: qꝛ qđ de vno dicit̃ đ alio negatur: di. 25. qualis. vñ ſi de duobꝰ confitentibus dicit confeſſoꝛ de vno: ꝙ eſt virgo: ſtatim eſſet ſuſpicio contra aliũ: ſi idẽ non diceret: hec pe. de pal. vnde ⁊ Umbertus dicit ſimplicit̃ abſtinendum ab hiꝰ locutionibꝰ: addens idẽ Umbertus ꝙ confeſſoꝛ dꝫ etiã cauere ne vnq̃ꝫ ꝑ aliqđ genꝰ peccati cõfitenti oñdat minoꝛẽ familiaritatẽ vł ſignũ minoꝛis dilectionis. ¶ Alia q̃ dicunt̃ ĩ cõfeſſione nec pctã nec valentia ducere in manifeſtationẽ ꝯfitẽtis: vt ꝙ in tali terra ſint bona blada ⁊ hiꝰ: nõ cadũt ſub ſigillo ꝯfeſſiõis. ¶ Nota etiã ꝙ ſi ꝯfeſſoꝛ indiget ꝯſilio alteriꝰ: niſi hẽat lĩiam a ꝯfitente de ꝑſona manifeſtanda: dꝫ loqui ita obſcure ⁊ caute ⁊ a remotis: vt nullo mõ poſſit ꝯſulens imaginari de ꝑſona: vñ debet ꝯſiderare hoꝛã ⁊ tp̃s idoneũ. Nã ſi quis audit vnuꝫ clericũ: quẽ videt qui hꝫ ꝯſulere ad pedes illius ꝓ ꝯfeſſione: nec alius potuit aduenire: ſi ꝯfeſſoꝛ vadit ſubito ad interrogandū illũ de aliqua ſimonia ⁊ hiꝰ. Nõne quaſi ꝓbabilit̃ ⁊ q̃ſi violent̃ hẽbit ille ſuſpicari de illo clerico? Et iõ in hiꝰ magna cautela adhibenda eſt. Qꝛ ſi ꝯfeſſoꝛ neſciret vel ſi nõ poſſet caſũ exprimere: ſup quo indiget ꝯſilio: quin ille ꝯſultoꝛ intelligeret ꝑſonã: ⁊ ipſa nõ vult ſciri: dꝫ ire ad alios ꝓ conſilio. Qꝛ ſi aliũ ſufficientẽ habere nõ põt: non ſe intromittat: vñ ⁊ ipſe pe. de pal. dicit. ꝙ ſi nõ poſſet ꝯfiteri peccatũ ꝓꝑ̄ium niſi dicẽdo aliquid: ꝑ qđ manifeſtaret ꝯfeſſionem alterius nõ debet illud ꝯfiteri etiã ſi eſſet moꝛtale: ſꝫ ſufficit tunc contritio cum ꝓpoſito confitendi: qñ habebit copiam talis ſacerdotis: cui illud ſuũ ꝯfitendo nõ manifeſtetur ꝯfeſſio alterius: ratio eſt: qꝛ foꝛtioꝛ eſt obligatio ad celandũ q̃ꝫ ad ꝯfitendũ. Si quis aũt in ꝯfeſſione reuelat credita ⁊ debita ſua ⁊ hiꝰ: vtrum ⁊ qñ ſacerdos poſſit aliquid reuelare: vide. ſ. de ꝯfeſſiõe. §. q incipit decima. Quia ĩ cle. cupiẽtes de pe. dr̃ ꝙ cõfeſſoꝛes religioſi debent facere cõſcientiã ſibi cõfitentibꝰ de ſolutione decimarum al's ſi ſcient̃ obmittũt: ſũt ſpenſi ab officio ꝑ̄dicationis: donec faciantꝰ ſi cõmode pñt. Et ſi interim ꝑ̄dicãt ſũt excõicati ipſo facto. De q̃ ſñia excõicationis ⁊ ſuſpenſionis vide. ĩ. in ti. de cenſuris eccleſiaſticis. ¶ Eſt ſciendũ ꝙ ibi dicit̃ ꝙ hoc intelligit̃ ſm̃ pau. de leaza. ⁊ pe. de ancha. ſi ipſi cõfeſſoꝛes fuerint a p̃latis eccleſiarum ſup hoc requiſiti: ſicut hoc dicitur expꝛeſſe in illa clemen. de pꝛedicatoꝛibus. Si quis autem velit ſimpliciter intelligere clemen. illam ſcilicet ꝙ teneant̃ confeſſoꝛes facere conſcientiam confitentibus etiã ſi de hoc non fuerint requiſiti: qꝛ de hoc alij doc. nil dicũt. Tũc videt̃ ꝙ ſufficiat facere ꝯſciẽ

tiam ꝑ iſtū modū.ſ.ꝙ ſi exigerent̄:ſint parati da
re ad mandatū eccleſie: alˢ vt dictū eſt nō eſſet
in ſtatu ſalutis ⁊ ꝯtemnūt ꝓceptū eccleſie. Et vbi
eſt ꝯſuetum dare de toto facere ꝯſciam vt dent
Ubi vero aliqua quota etiā parua ꝯſueuit dari
illam dent. Nec tñ videt̄ ꝙ oporteat facere cō-
ſcientiā niſi principalibus domus. Nā filijſfami
lias ſerui ⁊ huiuſmodi dare nō pñt. Quid aūt ſit
decima: quibꝰ debeat dari ⁊ a quibus vide.ſ. in
ſecūda pte ti.3.poſt.c. de inobedientia.

¶ Titulus decimuſnonus. ¶ De ſtatu ꝑdicatoꝝ
vbi ponunt̄ ſexdecim ꝓprietates celoꝝ quas de
bent habere ꝑdicatores ⁊.19. priuilegia ꝑdicato
rum. Capitulum primum.

C Eli enarrant

gloriā dei: ps.18. licet ſm ſupfi
ciem littere etiā verū ſit: ꝙ celi
materiales enarrāt gloriā dei:
eo modo ꝙ̄ dicit̄: ꝙ opus lau-
dat magiſtrū. Ex magnitudine enī ⁊ pulchritu-
dine ⁊ ordine ⁊ influētia ⁊ virtute celoꝝ ꝯprehē
dit̄ gloria ⁊ magnitudo dei q eos creauit ſcdm
illud Ro.i. Inuiſibilia dei ꝑ ea q̄ facta ſūt intel-
lecta ꝯſpiciunt̄. Tñ ꝑncipalis ſenſus eſt de aplis
⁊ alijs ꝑdicatoribꝰ: de qbus tria notant̄. ¶ Pri-
mo ex aſſiſ̄atione hñt in ſe ꝑfectionē qꝛ celi. ¶
2ᵒ ex actione hñt ab eccleſia ꝓuilegiationē: quia
enarrāt. ¶ 3ᵒ ex narratione hñt mere determina
tionē: qꝛ gloriā dei: qꝛ vt digne ꝑdicent: debent
hr̄e ꝯditiones celoꝝ ſpūalit̄: quas declarat dñs
Jo. do. cardinalis.ſ.xvi. ſic dicens. Quales eſſe
opteat doctores eccleſie diuinā laudē ⁊ gloriam
ꝑdicātes: nō ꝓpriā ſymphoniades nr̄ grauide in
dicat dicēs. Celi enarrāt ⁊c̄. Celi inquā nobiles
qdditate de terreſtri materia: ī quā adam ꝓlapſꝰ
eſt: nihil hñtes: ſꝫ fide ſacris ⁊ vita emuli xp̄i no-
tant̄ a paulo.i. Corin. penulti. dicente. Primꝰ hō
de terra terrenꝰ: ſecūdꝰ de celo celeſtis ⁊c̄. Celi ꝑ
culdubio fiūt ſi ſic ſunt loco officij ſublimes ſic
alti aīo hoīuꝫ terrenoꝝ q̄rūlibet ꝯtēnūt inſultꝰ ſi
cut ſcriptū ē ps.2. Qui hītat ī celis irridebit eos
Nec ſatis ē ſemel ⁊ bis ꝯſtant̄ egiſſe: ſꝫ demū ꝓ-
pter mala dicta cedat̄: cū celū in ſuis circulis ex
iſtat ꝑpetuo: vñ placuit creatori celū qd̄ tñ ſemꝑ
mouet̄ firmamentū nūcupare: geñ.i. verūtñ: qꝛ
ab auditoribꝰ vel ſubditis ſuis qlibet ſibi obie
vēdicat actus q ſuo ſupiori obiam nō exhibet:
velut celū in ſuo motu velociſſimū diuinis mā
datis parēdo: ēt patent̄ ſe reddat myſtice petro
dicēte.23.c. Celi magno īpetu tranſeūt. Sciāt in-
ſuꝑ hi qbꝰ eos ꝯtutibꝰ deceat decorari: dū celi nū
cupati ſtellarū planetarūqꝫ ſpē mire hos intuēt̄
venuſtos nō ignrantes ꝙ longe plˢes ſint ſtelle: q̄
a nobis videri nō pñt qꝫ q̄ viſui patent: nequeūt
numerari: geñ.15. Ad quē finē dictū putēt: eccl̄.
43. Gloſa ſpēs celi glīa ſtellaꝝ. mūdū illuminās
in excelſis dñs. Intus enī angeli ſint ſponſi do-
ctores: vt hoībꝰ exteriꝰ appareāt oī ꝟtute formo
ſi. Caueāt aūt ſūmope ne obſcurent̄ dū fortaſſis
alijs radijs: qꝫ ſolaribꝰ illumīari q̄rūt ſecularium
lr̄is ſupfluc inſudātes: nulla enī luce celi ſplende
ſcūt: q̄ nō oriat̄ a ſole eccl̄iaſtico teſte. Sol illu-
minās ꝑ oīa reſpexit: ⁊ glīa dñi plenū ē ꝑpꝰ eius.
42. Par ē vt iuſticie ſole rutilantes ſolis radios
tranſfūdāt ī ceteros: vt verificet̄ illd̄ ps.135. Qui
fecit celos ī ītellectu: valeātqꝫ cū ꝓpheta alio au
ditores dicere: ezech.i. Apti ſūt celi ⁊ vidi viſio-
nes dei. Quia tñ ñnulli ſūt celi dīnis arcanis re-
pleti videāt ne vbiqꝫ ſe totos aperiāt. Quoꝝūdā
enī oculi egri velut noctu limpidos ſolis radios
ſuſtinē nō valētes: ī media luce cecāt̄ Quare ce-
lis prudētia opus ē: ſic ſcriptū ē ꝓuer.3. Dñs ſta-
biliuit celos prudētia: hinc ꝑ iſa.66. idē dñs ait.
Celū ē ſedes mea. Quo ſupra celoſ lateat magni
ficētia: iuxta illud ps.8. Eleuata ē magnificentia
⁊c̄. Tūc erūt vtiqꝫ celi: ſi fuerint ſperici figura ꝑ-
fecti capacitateqꝫ maximi gemina videlꝫ chari-
tate repleti ordine diuino amātes deū: q creauit
celū ⁊ terrā ⁊ quicqd celi ambitu ꝯtinet̄: beſt.13.
Carnales ꝓterea vocat aplˢus.i. Corin.3. quos ñ
vt ꝯcordia celos: ſꝫ velut beluas diſcordia nu-
trit. Celi nempe ordine ſuo inferiora gubernant
nūqd ait iob.38. Noſti ordinē celi ⁊c̄. Si ꝟo ad
horā qñqꝫ humana fragilitate vincente aut alia
cā mouēte: lis orta fuerit inter tales mutuo ſe mi
tigent: ſicut celi q alterutras malicias tēperant
elementoꝝ nullū auxiliū implorātes: de quo hñ
exponit̄ illud ſc̄i iob.38. vbi dicit. Quis enarra-
bit celoꝝ rationes: ⁊ ꝯtentū celi qs dormire fa-
ciet: Quinimo prudent̄ attendāt ipſoꝝ officium
fore inferiora regere plene: vt libeat populis cū
veritate dixiſſe. Habuimꝰ enī de celis auxiliū et
liberati ſumus.i. machabeo.12. Licet aūt eis cū
paulo celoꝝ natura ꝑductis ſupfluos humores
terreſtres attrahere collectas diuitibꝰ indicēdo
vt inde miſeri ſuſtentent̄. Sic deꝰ opit celū nubi
bus ⁊ parat t̄re pluuiā: ps.146. Aliqñ etenī celo
rū facies tegunt̄ caligine vel nubibꝰ atris: ſꝫ tñ ⁊
tūc lumē refūdunt: ⁊ illis obſtaculis diſſipatis ſe
eē demōſtrant qd̄ erāt. Quia nimirū doctoꝝ vi
ta talis eē dꝫ: vt ſi ſepe malicia detrahentiū infa-
met̄: tñ ꝑ bona opa ⁊ debitā patiam ſcitatis lu-
mē ñ ceſſet effundē: ⁊ mordentiū rabie ex boni
opibꝰ ꝯſideratis ꝯſūpta: pateat euidēt̄ nubiū ma
ledicta celoſ offuſcaſſe: ſꝫ ſolū volaſſe ab oris la
trantiū ad aures audiētiū. Sic exponat̄ oro ſa-
lomonis.3. Re. dicētis. Si clauſū fuerit celū ⁊c̄.
Tandē talis ſit oīs vita docentiū: vt ſic celū in-
tuētes ſingulos ī admirationē ⁊ imitationē atqꝫ
diuina ꝓconia ꝯuertat. Scriptū qppe ē: dabo ꝓ-
digia in celo ⁊ in terrā. Joe.3. Quicunqꝫ igit̄ his
ſexdecim ꝯditionibꝰ celoꝝ fuerint inſigniti: vere
ſūt celi: q enarrāt gloriā dei: hec ille.

Secūdo notatur actus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf